Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Passionale sanctorum - Cod. Aug. perg. 32

[S.l.], [9. Jahrh.]

Vita et obitus sancti domini vatis sacerdotis Zenonis

urn:nbn:de:bsz:31-65346

Visual Library

temtauit · sed dicit aliquis · gloriosius gestauit quadriga ignea · quam terrena; Nec hoc plane defuit scis uiris; Nam sicut helium ignea quadriga portauit · ita & martyres fide ignea iam ferebat; Ferebat illos inquam xpi qui lumen ē qui ignis ē; De quo scriptum est; Ds nr̄ ignis consumens ē; Ergo cum beatos de quibus loquimur · persecutor urgueret & uehiculo conscenderunt; Quae causa ut fugirent absit; Non ut fugirent · sed ut ad martyrium citius peruenirent; Non ut latitarent · sed ut se xpianos cunctis transeuntibus manifestarent; Caeterum · occultius inter plures in ciuitate latere poterunt · sed hoc egerunt · ut totius populi corda · dum p diuersa fugiunt · xpi amore flammentur; Ac uō · ubiq. iussu uehiculo · adparato disposito · per aggerem publicum graditur · illic non fugi dicenda ē · sed profectus; Sci enim uiri hoc facto uelut in triumphali curru positi · contestabantur dicentes; Ecce persecutor · ecce proficiscimur · ecce praecedimus; Quid retardis · quid moraris · subsequere nr̄a uestigia; Nolumus enim uideri inuiti duci ad poenam · qui praecedere nos ꝑfitemur ad gloriā; Tunc sisinnius comis haec audiens · iussit beatos martyres conpraehendi; Qui iudex hortatur eos · ut ioui tura offerrent · Beatissimi uero famuli di · exectantes dixerunt se numquam daemonis immolaturos; sed omnipotenti dno qui fecit caelum & terram mare & omnia quae in eis sunt; Nam omnia idola · siue qui ea colunt cum eisdem ibunt in ignem perpetuum; Tunc impius sisinnius comis · hoc audito ualde iratus ē; Et praecepit speculatoribus · ut si ioui tura non offerrent · capite plecterentur · Beatissimi uō martyres canticum una cum pio pedagogo suo · gaudentes & psallentes ducebantur a speculatoribus; Tunc beati famuli di expansis manibus ad caelum · orationem fuderunt ad dnm dicentes; Dne ihu xpe · qui perseuerantibus · in tuo nomine · te patrem & matrem ee dixisti · & pro temporalib. futura & properantia perpetua · & p diuitiis terrenis incorruptam uitam aeternam · cum felicitate dare pmisisti; Te obsecramus amator purae conscientiae · ut respicias de summitate celorum ad hanc horam · ut suscipias animas nostras in pace · & inter scos & electos tuos conlocari praecipias · Ut cognoscant omns · quia tu es ds solus & benedictus in saecula · Et cum conplessent orationem · ponentes genua · susceperunt gladium · & acceperunt coronas sempiternas; & ecce sanguis eorum tamquam lac omnibus uidentibus apparuit; Quo tempore uenerabilis uir zoelus prb colligens beatissimorum martyrum corpora · condiuit ea aromatibus pretiosis · & in loculo collocau. Qui & ipse zoelus scs post aliquantum temp susceptionis suae · hoc ordine perrexit ad dnm; Passi sunt autem beatissimi martyres · cantius · cantianus · & cantianella · pridie kl iun · Regnante dno nostro ihu xpo · cui est gla honor & potestas · in saecula saeculorū amen;

INCPT VITA
xx · ET OBITUS SCI DNI UATIS SACERDOTIS ZENONIS

In prouincia tusciae in ciuitate uerona que eius acta claruerunt euoluimus · tanti uiri uirtutes · Sic enim ē humana mens ad inuestigandas scorum uitas · tamquam quis ille sitiens ardore solis adustus · concupiscit fontium fluenta · aut quis desiderantissimū nuntium audire cupit · uel & tam quis delitiarum epulis enutritus · in quodam longinquo itinere positus · ad rem peruenire sue mentis sacietatem cupit; Ita & ego tantum ri quemus ad omnia quaeq. egit · uel in conuersatione · uel in sanctitate · uel & iam in his miraculis explere non ualeo · At tamen

uel in quod adtingere propriae possum· enarrare non desisto; Et ne quis ille lector derogat· aut audiens legentem desidioso animo detrahat; Cum scriptum sit· Qui retribuunt mihi mala pro bonis· detrahunt mihi; Et quia ipse dominus dixit· de bonis operantibus· Luceant opera uestra bona· coram hominibus· & cetera; EXPLICIT PRAEFATIO·

Igitur ille a cunabulis benedictus· & a uentre sanctificatus erat· & ad hoc pertingere meruit· ut & uita sancta· & pastor in populo esse mereretur; Et ideo quia in omni terra exiit sonus conuersationis eius· & sanctitas emicuit· Audiant populi eius qui cupiunt miracula; Erat enim sedens in monasterio in secretiori parte· in oppido ueronense· Continuis ieiuniis & crebris orationibus a domino petens ut sibi dignaretur aditum praedicationis in populo adaperire· Denique ad conuertendas in Christi amore animas hominum die in diem deditus erat· Re uera quia in ipso spiritus sanctus doctor erat· sicut ipse ueritas per se loquitur dicens; Non enim uos estis qui loquimini· & reliqua· & ut illud· Ego sum pastor bonus· & cetera· Ita ergo in sermone adfabilis erat· & in habitu mitis· uelut in ipso a quibus poterat uideri conlaudaretur a domnibus apparentibus & uenientibus ad se· ita alacer erat· ut mox relictis idolis· domino Ihesu Christo crederetur; Per idem uero tempus· cum iuxta eandem ciuitatem ueronam· quae in propinquo erat itinere· egrediente eodem uiro dei a monasterio in fluuio ad esse piscationem dum ageret· erectis sursum oculis· uidit de contra quendam hominem in plaustro bobus subiunctum mergi in flumine· Tanta enim uelocitate ferebatur· ut omnibus demonstraretur diaboli arte fuisse gestum; Equidem sanctus uir cum uidisset· cognouit hoc factum diaboli esse; Eleuata sursum manu· fecit sanctae crucis signum frequenti uoce dicens; Reuertere retro satanas· ne perdas animam quam deus creauit· Quo signo diabolus ut uidit· euanuit uelut fumus; Ita ut cum clamoribus ac stridore nefando· quasi de alta rupe inrumperit dicens; Et si quidem nunc me non permittitis animas hominum lucrari· tamen paratus sum in patriis nocere quae circumquaque sunt ad impedimentum tuum· Tunc sanctus dei zenon ait; Non te permittat dominus agere aduersus seruum suum· Tamen dominare quae uis; His ita actis cum ululatu & clamore discessit; Et festinans daemon ingressus palatium gallieni· comprehensa filia eius· quae uiro tunc in tempore erat tradenda tanta· & parentibus unica erat· coepit crudeliter uexari; Tunc miserabilis pater simulque & tota domus regiae in tristitiam uersa in cruciatu affligebatur· eo quod sic crudeliter suffocaretur; Quae dum crudeli & continua uexatione arrepta esset· coepit per os infantulae regis filiae daemon clamare dicens; Non egredior a corpore isto nisi ut zenon episcopus uenerit· & eam saluam reddat· ac per ipsius imperium egrediar; Mox uero ut hoc rex gallienus audiuit· missis apparitoribus ad perquirendum sanctum uirum· & coepit sollicite eis demandare; Tunc ex iussu regis milites pergunt ad uirum dei· Ille enim sedebat super lapidem quod in proximo a monasterio erat· & piscabat in flumine; Uenientes uero milites· quia inscius illis erat· coeperunt sollicite interrogare sanctum dei sacerdotem dicentes; Quis est huiusmodi· indica nobis· si uidisti zenonem episcopum· quem nos ex iussu regis perquirimus; At ille respondit eis dicens; Quamuis plura sint nomina in monasterio nostro· De nomine isto quem uos inquiritis· nescio· tamen quod missi estis dicite; Ego enim quamuis tantillus· seruus tamen Christi sum zenon; Tunc uero conferentes milites ad inuicem dicebant·

Quid multa conloquimur · indicemus pro
quo missi sumus ad uirum istum; Res
pondentes uero dixerunt; Rogat te rex
& te uult uidere; Respondit zenon; Quid
meam uult humilitatē uidere rex · qui
omnium xpianorum inimicus ēē nonde
sistit; At illi dixerunt; Ita enim rogat
rex · ut filiam ipsius que daemonio uexat̄
sanam reddas · quia unica illi ē; Ille uero
dixit eis; Dns ihs xps omps est · Ite inquit
en ego subsequor uos · Quia di mirabilia
oport& ut omnibus manifestētur; Quo
dicto · abierunt milites; Postea exurgens
scs sacerdos · fecit orationem · & per rex ad
palatium · ubi cruciabatur rex · & adflige
batur pro sua filia; Qui scs di eps · dum iter
ager& · ante peruenit · quam hii qui missi
fuerant milites; Facto uō crucis signum ·
ingrediente sacerdote palatium · coepit
mox per os infantulae daemon clamare
dicens; Ecce tu zenon · adhuc uenisti ad ex
pellendum me · & ego stare propter tuam
sc̄a tatem non possum; Quo dicto · tenens
sacerdos manum puelle dicens; In nomine
ihu xpi exi daemon; At ille respondit di
cens publica uoce; Et si hinc a te expulsus
fuero · ecce ue nam ueniens · inuenies me
& eos qui praesentes sunt impii stantes in pla
tea · & expectantes te; Sanam uero red
dens · restituit regi filiam; Quod uero fac
tum ut uidit rex galienus · ammiratione
conprehensus · coronam regalem quam
suo capiti gestabat · scō sacerdoti obtulit
dicens; Tali medico qui sanam unicam filiā
restituit · nullis muneribus placare possum
nisi ut tota tua uoluntate · ipsam quam habeo co
ronā offeram ei; Quod factum dum gerere
tur · uidentes multitudo populi qui ad pala
tium conuenerant · ab errore conuersi gen
tili · crediderunt in xpm ihm dnm nrm; Pe
tentes sacerdotem xpi · ut docerentur uia

salutis · & babtismum · ut remissionem per
ciperent peccatorum · & idola destrueren
tur · & in xpi nomine construerent basilice;
Rumor & iam populi pagani super eum seui
ens · ut inpedimentum paterentur insul
tabat; Sed uigilans in suis seruis xps · uin
cebantur mendacia · quod pura fides te
nebat in corde; Perfectis igitur his · reuer
tens ad monasterium · agebat saecularia pro
populi intercessione · quod & ab ineunte eta
te in xpi amore sollicitus fuerat; Qui dum
hoc iuxta di adiutorium ager& · di uolun
tate quod placuit · non post longum tempus
receptus in pace; Ob hoc qui in miraculis om
ni populo clarruit · in honorem di & ipsius
sci sacerdotis ex genere galieno · fecit sco
nomini ipsius basilicam · iuxta fluuium qd qui
& iam nunc [illegible] ubi nunc scm ipsius cor
pus requiescit; Qui & iam uenerabilis locus
in nomine ihu xpi miraculis coruscat; Post
uero aliquod tempus dum die sci natali
cii ipsius · deuote populus unā cum clero
uel sacerdotibus ad missarum sollemnia
conuenissent; fluuius ipse ubi supra ripā
reconditus ēē dinoscitur corpus; Subito
tanta inundatione creuit · ut aqua flumi
nis usq; ad fenestras uel tectum excreuis
s&; Quod & iam factum uidens populus am
miratione conpraehensus · qui illic ad hono
rem di & sci sacerdotis conuenerant · fame
sitiq; se perire adclamabant; Et dum tan
ta excess& inundatio aquae · uelut murus cir
cum quaq; basilice erectus erat · & intus
aquae minime ingrediebatur; Quanta enī
uirtus orationis ipsius apud dm optinere
poterat · ut quae in speciem muri erecta ee
& ingredi locum uenerabilem non auder&;
Unde creuit ueneratio & timor in xpi sa
cerdotem · ut & iam si fides exigat · infir
mi curentur · demoniaci ueniant & libe
rentur; & si quis ex uera fide semeius

nomine inuocauerit · ſine dubio eiuſ peti
tio adiuuatur ; Multi &enim delonginquiſ
regionibuſ uenienteſ · obſeſſaq· infirmita
tum corpora · ad eiuſ ſcm̄ ſepulchrum ue
centeſ · per ipſiuſ ſci ſacerdotiſ interceſſio
nem · adpropria cum ſanitate & gaudio re
uertuntur · Ecce demultiſ eiuſ miraculiſ ·
ego inutiliſ coronatuſ notariuſ · quod con
pertum tenui · inparuo concluſi · ne legen
tibuſ uel audientibuſ · faſtidium generarē ;
Quod tamen fulgit · agitur inueronenſe
urbe · In ſaecula ſaeculorum amen ;

INCIPIT PROLOGUS PASSIONIS SCORUM PROTI ET HYACINTHI ;

Paſſio beatorū xpi maſtyrum proti & hyacin
thi necnon & ſcāe baſillae uirginiſ · quae eadem die
qua et ipſi maſtyrio creditur fuiſſe coronata · non
pſe ſingillatim · ſed in libro geſtorū beatae eugeniae
conſcripta eſt · atq· ita geſta illorū geſtiſ beatę uir
giniſ permixta ſunt · ut uix aliquid deh iſ · quae p eoſ
diuina clementia fieri conceſſit · cōmemorari poſſit ·
quod non aeque ad actuſ · atq· opera beatae eugeniae
ualeat referri · utpote qui ſemp unā conſtituti bona
quae potuer̄ · ſimul facere ſtuduerunt ; Quāobrem ·
cū ppter diſcretaſ temporib· paſſioneſ · ac feſtiuitatū
ſeparata ſolemnia · aliquid habere uoluiſſemuſ · quod
proprie ad eoſdem maſtyreſ pertineret · atq· in eorū
die natalicio congrue legi potuiſſet · Placuit nob ex
quib· eorundem maſtyrū mentio continet̄ · de p̄dicta
hiſtoria · uelut quoſdam floſculoſ · deprati cuiuſdam
latitudine decerpere · atq· ex hiſ quoddam opuſcu
lū · componendo contexere · Quo ſacer paſſioneſ
eorum dieſ · uelut quodam ſeſto redimituſ · atq· oſna
tuſ uideri potuiſſet ; Paſſi ſunt aūt ſdem beatiſſimi
maſtyreſ ſub ualeriano & gallieno imperatoribuſ ;
Quorū dieſ natalicius · III · id · ſept celebratur ;

Explicit prologus.
tertio iduſ ſeptembriſ

INCIPIT TEXTUS EIUSDEM PASSIONIS ·

Sicut in hiſtoria paſſioniſ beatae eugeniae ſacra
tiſſime uirginiſ legit̄ · Cum philippuſ pater eiuſ ·
a cōmodo imperatore praefectuſ aegypti fuiſſet
conſtitutuſ · et in alexandria poſituſ · eandem filiā ſuā ·
cunctiſ liberalib· diſciplinis · tam greco quā latino ·
erudiri feciſſet eloquio · duoſ ei pueroſ eunuchoſ · pro
tū uidelic& et hyacinthum · eo modo tradidit · ut non ſolū
in eiuſ obſequio ſedulo uerſarent̄ · ſed etiam iſdem quib·
& illa litterarū ſtudiiſ inbuti · ad procurationē heriliſ
domuſ · atq· adminiſtrationem rei familiariſ · per inſtruc
tionem prudentiae proficerent · Ad quā doctrinam
capeſſendā · tam & ſi cum domina ſua · quae eoſ frm̄ potiuſ ·
quā famulorum loco habebat · multā operam inpenderen̄ ·
et ad ſcientiae ſaeculariſ · copioſam notitiā peruenirent ·
tamen ſacroſ diuinae ſcripturae libroſ · habere ac legere ·
hoſtante ac ſuadente beata eugenia conſueuerunt ·

Inde factū eſt · ut cum ipſa codicem epiſtolarū beati pauli apl̄i ·
prae manib· haberet · atque eum crebra meditatione per
curreret · tantā breui tempore ſalutariſ doctrinae uim ·
credulo corde conciperent · ut nihil ſibi potiuſ · quam ad
xpianae religioniſ plenariam perceptionem adipiſcendam ·
ſimul cum domina uideretur eſſe feſtinandum · Cumq·
id qualiter fieri poſſet · non in ſua ſed in dominae poſitum
ditione cognoſcerent · Ineunt cū eadem conſiliū · ut ac
cepta a patre licentia · urbe egrediat̄ · & quaſi uectandi
gratia ſuburbana p̄dia ſua circu eat · ut ſic ad loca in
quib· xpiani conuerſabant̄ · faciliuſ accedere potuiſſent ·

Nam praefectuſ neminem xpianum · intra alexandriae
moenia conſiſtere paſſuſ · om̄ inde expulſoſ · in rure uicino ·
fecit ſua conuenticula celebrare ; Quod cū ab illa fuiſſet
impetratū · et egreſſi alexandria · ad uillam eiuſ in ſuburba
no poſitam properarent · Audiunt xpianoſ · cum magna
exultatione pſallenteſ · Omneſ dii gentium daemonia ·
dſ aūt noſter caeloſ fecit · confeſſio & pulcritudo in conſpec
tu eiuſ · Qua cantilena · intantum corda eorum dicuntur
fuiſſe commota · ut non ſolū ipſi · ſed etiam beata eugenia ·
In tantū piae deuotioniſ affectu · dn̄o inſpirante conpuncta
ſit · ut eoſ uelut tardoſ atq· moranteſ · exhoſtationib· ac
fletibuſ · quoſ p̄ nimio uitae caeleſtiſ ardore continere
non poterat · ad currendā ſalutare uiam inpelleret · Pro
inde pari conſenſu · ac uoluntate decernunt · ut detonſiſ
cri nib· ac ſumptiſ uirib· indumentiſ · monaſteriū petant ·
ibiq· ſalutariſ baptiſmi ſacramento regenerati · ſpatia
uitae moſtaliſ · in conditoriſ ſui laudibuſ conſummare
ſtudeant · Placuit conſilium deliberantibuſ · ac ſine mora